

Innhold

<u>Hva</u>	<u>side</u>
Isbjørnsikkerhet	2
Valg av leirplass	5
Breferdse	8
Kajakkferdse	20
Forskrift om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard	29
Forskrift om leiropphold på Svalbard.	33

Isbjørnsikkerhet

Isbjørnteori

Viktige fakta om isbjørn:

- Verdens største maritime rovdyr
- Svært uforutsigbar, umulig å "lese" i forhold til handlingsmønster.
- Har, i motsetning til alle andre farlige rovdyr, ingen historikk med mennesker og derved ingen erfaringer som gjør at vi kan forutsi hvordan den vil reagere.
- Isbjørn er totalfredet og det skal ikke løsnes skudd mot den unntatt i selvforsvar

Problemet er ikke at isbjørnen skal skade eller drepe oss, men at vi ikke må sette oss i en situasjon der vi blir nødt til å avlive bjørnen. Så lenge vi har gode rutiner og operasjonsprosedyrer vil vi alltid ha mer enn nok muligheter og skytevåpen til å skremme eller avlive en truende isbjørn.

Vår utfordring er å planlegge og gjennomføre vår ferdsel slik at vi ikke havner i konflikt med Isbjørn.

Føre var rutiner

- Ha oversikten i terrenget du går i. Hold spesielt øye med strandsonen. "Scan" terrenget med jevne mellomrom, også under pauser.
- Legg pauser til oversiktig terreng.
- Rifle og signalpistol med ammunisjon skal alltid medbringes. Sjekk at våpenet til en hver tid er rent og funksjonsdyktig. Vurder om våpenet skal være halvladd.
- Informer gjestene om rutinene som gjelder når man går i terrenget. Og hvordan man skal forholde seg hvis man møter bjørn.
- Ved flere turledere, er det naturlig at man har en i front og en bak. Ha kontroll på alle gjester, ingen skal gå alene. Vær spesielt observant i uoversiktig terreng.
- Ved overnatting i teltleir skal leiren sikres med snublebluss eller bjørnevakt.
- Før man går inn i en tom leir / ankommer en hytte, gjør man et stopp og sjekker området (hold gjestene samlet). Det kan stå en isbjørn i leiren som man ikke ser fra den vinkelen man kommer.
- Man skal ikke under noen omstendigheter oppsøke eller ta seg nærmere isbjørn som allerede er observert. Da dette kan skape en konfliktsituasjon. Lovverket sier at det ikke er lov å forstyrre fredet vilt unødvendig. Husk opplevelsen er gjerne større ved å kunne betrakte en bjørn i sitt rette element uten at den legger merke til dere.

Kilde: UNIS, sikkerhetskurs (bearbeidet til GTO sommerfelt av Martin Indreiten)

Avliving av isbjørn i nødverge

Guiden skal kunne skyte en isbjørn straffefritt dersom det er reell fare for liv og helse til personell. Dette vil guiden bli vurdert på under politietterforskningen av en isbjørn-avlivning:

- Brukte guiden kikkert før han gikk/kjørte inn i et område med gjester
- Informasjon og opplæring av gjester med tanke på bjørnefare
- Når ble guiden klar over bjørnen
- Forsøke å skremme bort bjørnen
- Når bestemte guiden seg for å skyte og hvorfor.

Isbjørnbeskyttelse av andre enn deg selv er vanskeligere, og du må ta hensyn til:

- Skuddlinje
- Skuddvinkler
- Dekning for eventuelle skudd
- Du må være forberedt på å skyte en bjørn som ikke beveger seg mot deg – men mot en gjest, fra siden.

Forbyggende isbjørnsikkerhet

- Sikring av leir
- Der du har pauser med gjestegruppa skal det være mulig å oppdage en bjørn på et tidlig tidspunkt fra alle kanter.
- Informasjon og opplæring av gjester
- Organisering av gjestene

Våpenbruk

Generelle sikkerhetsregler

1. Ta aldri i mot eller gi fra deg et våpen uten først å ha forvist deg om at det ikke er ladd
2. Sett aldri fra deg et ladd våpen
3. Et våpen er å anse som ladd selv om det bare har patroner i magasinet (halvladd)
4. Pek aldri på noen med våpenet, selv om det er uladd
5. Sjekk at du har sikker bakgrunn før du avfyrer våpenet. Husk at kulen kan gå flere tusen meter og kan fremdeles drepe en person på denne avstanden
6. Vådeskudd er unødvendig og det finnes ingen unnskyldning for dette

Våpen og alkohol hører ikke sammen!

Håndtering av våpen

- Våpen er guidens ansvar og skal alltid bæres av denne
- Våpen og andre skremmemidler mot isbjørn skal alltid medbringes når man ferdes utenfor bosetningene
- Våpen skal kun betjenes og bæres av guiden, informer gjestene om dette
- I leir skal våpen alltid oppbevares der guiden er, legg ikke fra deg våpen uten tilsyn. Våpenet skal til en hver tid være lett tilgjengelig
- Halvkladning og tømning av våpenet skal foregå med munningen pekende mot sikker bakgrunn og vekk fra andre personer

Husk at mange gjester har våpenerfaring. Den måten du behandler våpenet ditt på er avgjørende for tilliten de får til deg!

Vedlikehold i felt (daglig)

- Ta vare på våpenet ditt – det skal til en hver tid være funksjonsdyktig!
- Sjekk våpenet utvendig for skader på løp og mekanisme
- Fjern fuktighet og smuss etter du har vært på tur
  - bruk en klut med våpenolje og puss over alle utvendige metalleder
- Ta ut bolten og fjern sand og smuss.
  - puss over den med olje – fjern deretter oljen med en tørr klut
- Sjekk innvendig i løpet for skitt og smuss
  - ved jevne mellomrom og dra igjennom løpet med olje – fjern oljen etterpå
- Sjekk avtrekkmekanismen og fjern skitt og smuss
- Åpne magasinet og fjern skitt og smuss, bruk litt olje på magasin fjæra
- Våpenet skal være tørrpusset når det er i bruk ute i felt – spesielt gjelder dette under kalde værforhold
- Beskytt munningen og glidekasse ved å bruke våpenfuttal når dette er hensiktsmessig. Munningen kan dekkes med en tape for å hindre at smuss og skitt kommer til
- Oppbevar våpen og ammunisjon på mest mulig tørre steder

VALG AV LEIRPLOSS

Valg av leirplass blir grovt bestemt av om leiren skal brukes kun en natt eller om det skal være en permanent leir som skal brukes som utgangspunkt for aktiviteter / turer i området gjennom sesongen.

Hvis leiren skal brukes permanent vil logistikk (etterforsyning, transport til og fra) og aktiviteten som er knyttet til leiren være styrende for hvor denne legges.

En leir som brukes et døgn stiller ikke de samme kravene til logistikk og omlandet rundt. Utover dette er det terrenget som bestemmer hvor leiren skal legges. Er man ukjent i området lønner det seg å snakke med kjentfolk i forveien. Kart kan også gi nyttige opplysninger.

I forhold til terrenget:

- Avstand til landstigningsplass, dersom man kommer fra sjøen.
- Avstand til båt-/kajakkliggeplass (bæreavstand mellom båt og leir, muligheten til å ha oversikt til båt)
- Mulig å finne drikkevann nær leiren?
- Er det nok plass til alt som skal settes opp?
- Teltgrunn (støv, vegetasjon, feste for teltplugger, fuktighet ved regn?)
- Mulighet for å sette opp snublebluss (feste for stenger)
- Terrengets helning
- Plassering i forhold til vind
- Fare for snøskred og steinsprang?
- Fare for bresprekker under eller rundt leiren når denne står på snødekt bre?
- Vegetasjon (område med rik vegetasjon skal unngås av miljøhensyn)
- Mulig å finne rekved (hvis man ønsker å fyre bål)?
- Plassering i forhold til soloppgang og solnedgang (sollys om natten, skygge)
- Plassering med tanke på isbjørn fare
- Oversikt fra teltåpningen? (isbjørn, vær, vind med mer.)
- Plassering i forhold til kulturminner og hytter (100m fra kulturminner og bebodde hytter)

Når leirplassen er funnet må man vurdere hvordan man organiserer leiren. Og hvor de enkelte delene av leiren skal ligge i forhold til hverandre.

Etablering av leiren:

- Avstand mellom teltene
  - alle telt innenfor snubleblusset?
  - gangtrafikk i leiren?
- Ta hensyn til vindretning og evt. endring av denne
- Lag et system med ren og skitten side:
  - hvor henter vi vann (kvalitet på vannet)?
  - hvor legger vi pissegrøp?
  - plassering av latrinegrøp (avstand fra leiren / hvor i terrenget)?
- Behov for tømning av latrine – hvor?
- Behov for å brenne søppel – hvor?
- Oppsett av snublebluss:
  - ca. 3 m fra teltene, vær obs. på langt spenn på vaieren
  - lag et system som er enkelt å rigge opp og ned
  - inngang med sluse
- Skal man ha bjørnevakt
  - organisering / plassering?
- Hund som bjørnevarsler
- Plassering av båt / kajakk i forhold til leiren?
- Matlaging
  - hvor lager man mat?
  - hvor oppbevares maten?
  - søppelhåndtering?
- Eget mat- og spisetelt?
- Plassering av mat i forhold til sove- / oppholdstelt (forskjell på en natt og flere netter i samme leir?)
- Unngå etablering av leir i sårbare områder
  - vegetasjon
  - dyreliv

Rutiner i leir:

- Hvem gjør hva?
  - guidens rolle
  - gjestens rolle
- Informasjon, dagen i dag, neste dag – ”vi har en plan”
- Organisering av turutstyr
- Sikkerhet, isbjørn, farer i terrenget osv.
- Hensiktsmessige midler for skremming av isbjørn
  - rutiner for bruk
  - opptreden ved bjørn i området / i leiren
- Hvordan forholde seg til dyreliv i området
- Avfallhåndtering
  - hva taes med tilbake
  - hva kan brennes
  - hva kan etterlates i flomålet / bekkefar?
- Vurder hvordan man kan begrense sporsetting i leiområdet

Avmarsj fra leiren:

- Fjern alle spor – ”den usynelige turist”
  - legg tilbake stein, stokker og lignende som er flyttet på
  - fjern spor etter bål (ikke bål på vegetasjonsdekt mark)
- Håndtering av avfall
- Utstyrskontroll
- Nedpakking av leiren

Breferdsele

Utstyr

Alt av tau, sikringsutstyr og hjelmer skal være godkjent, dvs. CE-merket.

Hjelm

Hjelmer skal være uten synlige skader. Hjelmer skal være merket med produksjonsdato.

Sele

- To hovedfunksjoner ved selen:
  - Overfører fallbelastningen på en skånfull måte
  - Gjøre det mulig å henge i tauet behagelig – hengengetraume
- Kroppsselen omslutter hele kroppen og bør brukes av barn inntil de har fullt utviklet hoft og rygg. Er også sikrere ved leding med sekk.
- Selene har ulike løsninger for påspenning og innbinding, derfor må bruksanvisningen leses nøye.

På bre skal det alltid brukes kroppssele eller sittesele kombinert med brystsele eller improvisert brystsele.

Tau

- Krav til et tau
  - Styrke til å motstå alle tenkelige fall
  - Elastisitet nok til å dempe rykket ned til kroppen og sikringspunktene
  - Skal kunne ta seg inn igjen etter et fall
  - Skal være lett å knyte og kveile
- Statisk tau kjenner vi igjen ved at strømpa som oftest er hvit med striper
  - Brukes til redning
  - Heising
  - Tauklemme klatring
  - Industri
- Dynamiske
  - Heltau brukes alene 9,5 – 11 millimeter tykt og merket 1
  - Halvttau brukes to sammen 8 – 9 millimeter tykt, og merket ½
    - Noen fordeler ved å bruke halvttau er at man unngår taudrag
    - Det gir større sikkerhet i mot taukutt
    - Man får 2 ganger så lang rapell
- Konstruksjon
  - Kjernen er løst flettede nylonfibere som er gjennomgående og tvunnet. Dette gir elastisitet, mjukhet og knyteevne.
  - Tauets bruddstyrke ligger i kjernen.
  - Strømpen er tettere vevd og ligger som en beskyttelse på kjernen.

- Viktigste kravet til konstruksjonen er ikke bruddstyrken, men hvor hardt fangrykket kan være
  - Standarden på hva et menneske tåler av fangrykk er 12 kN
  - UIAA minstekrav er 12 kN på heltau og 8 kN på halvtau
  - Brudd styrken blir ikke oppgitt fordi tauets elastisitet gjør dette vanskelig å teste. Men et heltau tåler i praksis 30 kN
  - Dynamikken i tauet reduserer belastningen
- Ved flere fall blir tauet mindre elastisk, eller stivere
- Antall UIAA fall indikerer hvor mange fall tauet tåler før det blir stivt.
- Våte og frosne tau reduserer bruddstyrken betraktelig. Vær spesielt obs på frosne tau, og vurder å kjøpe impregnerte tau – de tåler mer vann og skitt.

På bre skal det brukes dynamisk tau. Dette pga. belastning på sikringer og personer ved fall i større taulag. Det kan tillates å bruke kordellttau/statisk tau hvis man kun skal på snødekt bre.

Slynger

Klemknoteslynger: 5-6 mm tau, lengde 105-115 cm uknytt, skjøtes med enkel eller dobbel fiskeknote.

120 cm slynger: Båndslunge, sydd eller knyttet med båndknote.

Slynge av 8 mm tau, 280 cm uknytt, skjøtes med enkel/dobbel fiskeknote.

Til innbinding

Innbindingstau til kombinasjon av sitte- og brystsele er 8 mm og ca. 160 cm lengde.

Karabinere

Det brukes skrukarabiner der man er avhengig av karabineren og den ikke har back-up:

- Topptaufeste, med ekstra karabiner lagt motsatt vei
- Senterpunkt i standplass og kobling til standplass
- Evt. senterpunkt i rapellfeste
- Taubrems
- Rapellåtter

Vedlikehold av breutstyr

- Lagres tørt, kjølig og luftig
- UV-stråler får nylon til å forvitne
- Vær obs på skarpe kanter
- Tørk tauet etter bruk
- Skitne tau kan vaskes på ullprogram med mild såpe

Knuter

Knuter som ligger pent tåler mer og er lette å sjekke. Tampene skal være min. 10 x tauets diameter, på bånd kan regnes 10 cm tamper. Sjekk at knuter er stramme ved skjøting og lignende. Knuter kan gå opp når de ikke er belastet, og knuter svekker bruddstyrken til tauet.

Åttetallsknute

Brukes til innbinding, sikre løkker ol.

Enkel Fiskeknute

Brukes til skjøting av klemknoteslynger, tauslynger ol. Knuten er betraktelig lettere å få opp etter belastning enn dobbel fiskeknute. Knuten bør sjekkes ofte (løsner lettere enn dobbel fiskeknute).

Dobbel Fiskeknute

Brukes til skjøting av tau av lik og ulik diameter, samt tau- og båndsllynger.

Båndknote

Brukes til skjøting av flatvevd og kanalvevd bånd.

Fiskeknote til rappell

Enkel eller dobbel fiskeknote kan knyttes med tauendene samme vei, til skjøting av rappelltau. Knuten vrer seg ikke, og har en glatt side som glir over kanter ol.

Overhåndsknote

Brukes til skjøting av rappelltau (med lik diameter), legge låsepunkt på slynger ol. Husk lange tamper.

Fransk klemknote

Klemknote, brukes ved rappell og redning. Kan løsnes under belastning.

Vikingknote

Klemknote, brukes ved avlastning, klemknutegang ol. Sitter bedre på vått/iseete tau enn Prusik. Brukes ikke der knuten må kunne løsnes under belastning. Kan også brukes med bånd.

Dobbelt Halvstikk

Brukes til selvforankringer og er lett å justere. Må strammes godt. Kan gli ved store belastninger.

Bremseknote (HMS)

Brukes til å sikre 2. mann ol. Kan brukes til sikring på led hvis taubremsen er mistet. Knuten vil ha større bremsekraft enn en moderne taubremse. Bremsekraften økes når bremsetauet legges fremover.

Ankerstikk

Brukes til skjøting av klemknuteslynge til slynge/tau. Brukes kun ved statiske belastninger.

Innbinding

Kombinasjon sittesele og brystsele

Innbinding i kombinasjon av bryst- og sittesele skjer ved å bruke et 8 m m innbindingstau. Tauet bør være ca. 160 cm. Tauet tres parallelt med sentralløkkka og man slår en åttetallsknute over. Tampene tres gjennom innbindingsløkkene i brystselen, og skjøtes med enkel fiskeknute. Klatre- eller bretauet bindes rundt åttetallsknuten med tredd åttetallsknute. På bre legger de som ikke er i enden av taulaget, en åttetallsknute på bretauet, og binder denne inn i innbindingstauet. Åttetallsknuten på innbindingstauet bør være så høyt som mulig, for å sikre at man ikke tipper rundt ved et fall.

Kroppsele

Innbinding i kroppsele skjer med tredd åttetallsknute i innbindingsringene/-løkkene. På bre bruker de som ikke er i enden av taulaget, et 8 mm innbindingstau (eller dobbelt 6mm). Tauet skjøtes med dobbel fiskeknute.

Innbinding i kombinasjon i enden av tauet kan også gjøres slik:

Man binder seg inn som vanlig i sitteselen med tredd åttetallsknute.

Så brukes en 6 mm tamp som legges dobbelt rundt klatre-/bretauet og gjennom innbindingspunktene i brystselen.

Innbinding med karabiner skal ikke brukes! Det er et unntak når guiden skal inn i og ut av tauet raskt. Da brukes skrukarabiner mellom sentralløkkka og åttetallsknute

Innbinding i karabiner som legges rundt åttetallsknuten på bretauet må ikke forekomme!

For gjester som ikke er i enden av taulaget slås åttetallsknute på bretauet. Løkken bindes inn i innbindingstauet som på bildet under. Etter innbinding legges en klemknoteslynge med f.eks. vikingknute på «hvert bretau». Slingene klippes i skrukarabiner som legges i sentralløkka (eller i innbindingstauet).

Kameratsjekk

skal alltid foretas før taulaget går ut på breen. Det sjekkes:

- At selen ikke kan gli over hoften
- At alle bånd på selen er tredd/låst riktig
- At alle i taulaget er bundet inn riktig

Ved topptauing kan tauenden sikres med knute hvis ikke sikrer binder seg inn

- At tauet ligger riktig i bremsen
- At taubremskarabineren ligger i sentralløkka og er låst

Føring på bre

Info til gjestene før man går inn på breen

- Stegjernsteknikk
- Bruk av isøksa
- Bevegelse i taulag
- Oppførsel ved passering av sprekker og annet krevende terreng.
- Plassering av mellomforankringer
- Hvor skal man ikke tråkke – snøbruer
- Oppførsel ved fall og gjennomslag

Sikring og taulagsrutiner

Topptaufeste

skal bestå av minst 2 forankringer som hver kan ta den totale belastningen. Forankringene utlignes med fortrinnsvis en 120 cm slynge, som bindes av i et sentralpunkt slik at begge forankringene for lik belastning. Det brukes skrukarabiner i sentralpunktet med tillegg av ekstra karabiner lagt motsatt vei. Vinkelen mellom slynger/tau i topptaufeste skal ikke overstige 60°. Gjør oppmerksom på at topptaufeste er uten tilsyn og at det er i bevegelse under klatring, derfor kan en skrukarabiner skrus opp. Sentralpunktet legges så langt frem som mulig mht. friksjon,slitasje på tauet.

Redning

Klemknutegang

Det brukes 2 klemknoteslynger og 2 60 cm båndslynger eller 1 120 cm slynge. Den øverste klemknoteslyngen festes med klemknote på klatretauet. Så brukes skrukarabiner fra klemknoteslyngen til sentralløkkka. Under den første legges ny klemknoteslynge med Fransk Prusik. I denne klippes vanlig

karabiner med 2 stk. 60 cm slynger. Den ene 60 cm slyngen brukes til å trå i, den andre festes i sentralløkkka som back-up. Ved 120 cm slynge knyttes den av på midten for å ha en løkke til foten og en som back up i selen.

Vikingknote i øverste klemknoteslynge låser best. Den nederste klemknuten er for å trække seg oppover, samt for back-up, så her er det naturlig å bruke en klemknote som er lett å dra med seg.

Taljer

1:3 talje eller z-talje kan legges med forskjellig utstyr, her er et eksempel

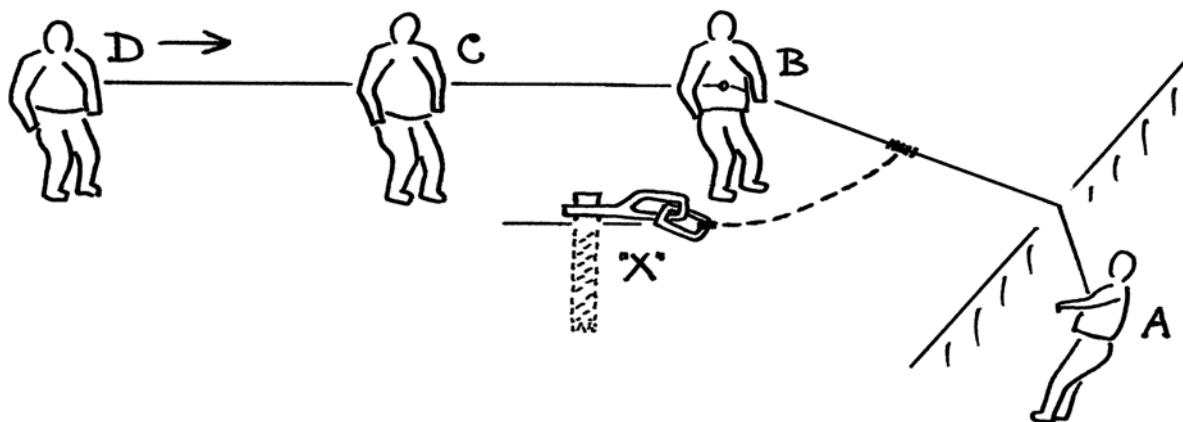
1:6 talje kan enkelt legges på en forankring ved hjelp av en tamp, en slynge el.

NB! Vær oppmerksom på at man ved en utbygd talje kan dra med stor kraft og at det kan være fare hvis f.eks. den skadede henger fast.

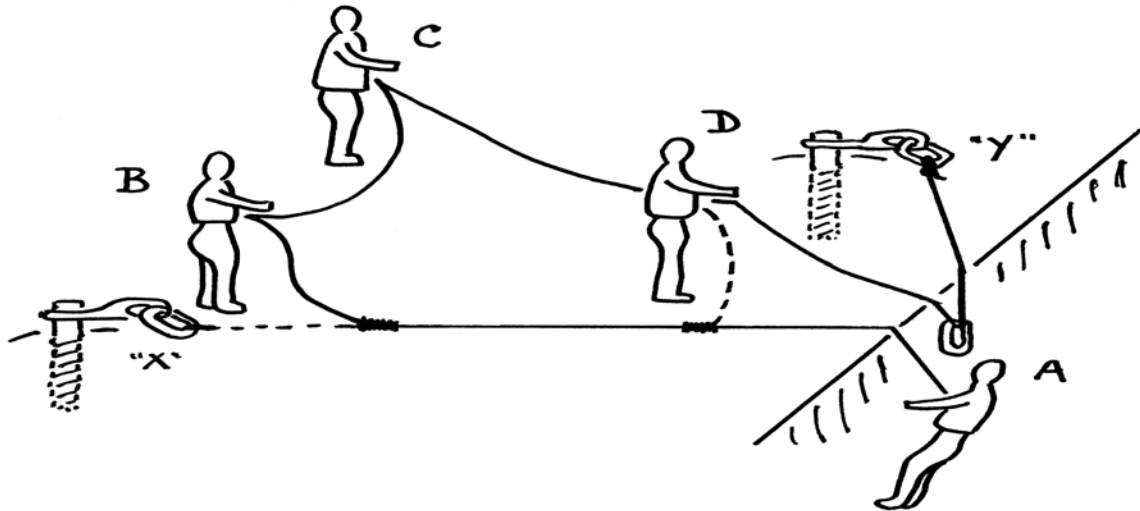

Hjelpetaljemetoden

Standard redningsmetode er Hjelpetaljemetoden. Her er vist en redning på is med 4 personer i taulaget.

B setter isskrue (X), og avlaster bretauet med klemknoteslyngen (fra innbindingen), evt. via 120 cm slynge, til skruen. Det brukes fransk prusik og evt. skjøting gjøres med ankerstikk. D går på klemknuter frem mot sprekken (C følger etter som nødvendig).

D setter ny skrue (Y).

D binder seg ut av bretauet (nå hjelpetau), slår løkke på enden og legger løkken i karabiner i skruen. D legger karabiner på hjelpetauet og senker bukten ned til A. A legger karabineren i sentralløkke e.l. og kan hjelpe til med å dra i tauet som går opp til skruen. Mens D drar, sørger B for å sikre etter med klemknuten på hovedtauet. Det er vanligvis ikke nødvendig å bruke klemknute som ekstra sikring på hjelpetauet. Dette må dog vurderes under snøredning hvis hovedtauet blir svært slakt under frigjøring fra snøleppa. På snø og i bratt terreng må man også vurdere å sette flere ankere for å ivareta sikkerheten. Hjelpetaljen kan bygges ut med 1:3 eller 1:6 talje.

Forskrift om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard

Gitt ved kongelig resolusjon av 18 oktober 1991

Endringer i forskriften trer i kraft fra 1. juli 2002 og er markert i uthevet kursiv skrift.

§ 1 - Formål

Formålet med denne forskrift er å regulere turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard, særlig for å

- ivareta turistens og andre reisendes sikkerhet,
- *sikre at turopplegget ikke forringer Svalbards tilnærmet uberørte miljø når det gjelder sammenhengende villmark, landskapselementer, flora, fauna og kulturminner,*
- *sikre at turopplegg tar hensyn til allmennhetens opplevelse av Svalbards villmark og lokalkultur,*
- sikre at øvrige lover og forskrifter blir overholdt.

§ 2 - Virkeområde

Forskriften gjelder for Svalbards landområder og sjøområdet ut til territorialgrensen.

Justisdepartementet kan bestemme at forskriften ikke skal gjelde for nærmere avgrensede deler av Svalbard. Departementet kan også gi andre særlige regler for bestemte geografiske områder.

§ 3 - Definisjoner

Med *reisearrangør* forstås i denne forskriften den som mot vederlag organiserer reiser med tilhørende tjenesteytelser, herunder transport og opphold. Som vederlag regnes også innbetaling som skjer til dekning av faktiske utgifter uten at det er beregnet fortjeneste.

Med *formidler* forstås den som tilbyr eller selger reiser som er organisert av en reisearrangør.

Med *individuelle reisende* forstås tilreisende turister, fastboende på Svalbard, forskere og andre personer som foretar turer utenfor bebodde områder, uten å være deltaker i reiser organisert av en reisearrangør. Personer som utfører offentlig tjenesteoppdrag på Svalbard, anses ikke som individuelle reisende.

Med *fastboende* på Svalbard forstås person som gyldig er innført i registeret over befolkningen på Svalbard.

Med *turisttransportør* forstås den som i turistøyemed frakter personer innenfor Svalbard.

§ 4 - Reisegaranti

Bestemmelsene om reisegaranti i lov av 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser gjelder

tilsvarende for reisearrangører og formidlere som dekkes av definisjonen i lov om pakkereiser

§ 2-2. Lov om pakkereiser § 11-1 fjerde ledd gjelder likevel ikke.

§ 5 – Reisearrangørs og turisttransportørs ansvar for deltakernes sikkerhet og opptreden

Reisearrangør og turisttransportør er ansvarlig for deltakernes sikkerhet og skal påse at deltakerne er kjent med og overholder aktuelle lover og øvrige bestemmelser, særlig de bestemmelsene som tar sikte på å beskytte Svalbards flora, fauna, kulturminner og naturmiljøet for øvrig.

§ 6 – Forsikring for redningsutgifter

Reisearrangør må ha tilstrekkelig forsikring, eventuelt stille likeverdig garanti, for utgifter av enhver art som påføres offentlig myndighet eller andre i forbindelse med søk, redningsaksjon eller syketransport som må gjennomføres i tilknytning til vedkommendes virksomhet på Svalbard

Forsikringen eller garantien skal dekke slike utgifter uten hensyn til om det er utvist uaktsomhet av reisearrangøren, personer i hans tjeneste eller turdeltakere.

Sysselmannen fastsetter forsikringssummens eller garantiens størrelse.

Individuelle reisende må ha tilsvarende forsikring eller garanti ved reiser som er omfattet av meldeplikten i medhold av § 7.

Sysselmannen kan i enkeltstående tilfeller eller på generelt grunnlag dispensere fra bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 7 - Melding om turopplegg

Meldinger etter denne paragraf gis til sysselmannen eller den han bemyndiger, som fastsetter nærmere bestemmelser om frister og meldingens innhold.

Reisearrangør skal gi melding om planlagte turopplegg for hver sommer- og vintersesong, **og senest en måned før opplegget markedsføres**. Ny melding må gis ved vesentlige endringer i de meldte opplegg.

Turisttransportør skal gi melding om planlagte utsetninger av personer utenfor bebodde områder. Ved turer til sjøs skal det gis melding om seilingsplan, herunder planlagte ilandstigninger.

Individuelle reisende som ikke er fastboende, skal melde turopplegg som innebærer ferdsel utenfor de faste bosettingene. Meldeplikten gjelder likevel ikke for

- a) turer på Nordenskiöld Land, Dickson Land, Bünsow Land og Sabine Land, begrenset i nord og øst av **Kapp Nathorst – Sophus Lieffjellet – Terrierfjellet** – Hallberget – Elfenbensbreen, Kjellstrømdalen, samt turer på islagte deler av Isfjorden, Kongsfjorden og Van Mijenfjorden der dette skjer i tilknytning til turer i områder som nevnt foran,
- b) turer med motor- eller seilbåt i Isfjorden, Kongsfjorden og Van Mijenfjorden, samt kortvarige ilandstigninger i tilknytning til turer i dette området,
- c) turer på land innen en radius på 2 mil fra Ny-Ålesund.

Individuelle reisende som er fastboende på Svalbard, skal melde turopplegg som innebærer ferdsel til eller innen nasjonalparker eller naturreservater.

Sysselmannen kan pålegge meldeplikt i andre tilfeller enn det som følger av andre til femte ledd i denne paragraf. **Sysselmannen kan på generelt grunnlag eller i enkeltstående tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne paragraf.**

Den som plikter å gi melding i medhold av denne paragraf, kan av sysselmannen pålegges å gi melding også om gjennomføringen.

§ 8 – Utstyrsutleierens plikter

Utleiere av turutstyr, herunder fremkomstmidler av enhver art, plikter å påse at utstyret er i god stand og tjenlig for det formål det skal fylle.

Sysselmannen kan pålegge utstyrsutleiere å gi melding om utleie av fremkomstmidler av enhver art.

§ 9 - Krav til eller forbud mot turopplegg mv.

Sysselmannen kan kreve at turopplegg endres og stille bestemte krav til **planlagte turopplegg, herunder til markedsføring**, transportmåte og utstyr, **dersom det er nødvendig for å sikre at turopplegget alene eller i tillegg til annen aktivitet er i samsvar med turistforskriftens formål. Det samme gjelder i forhold til gjennomføringen av et turopplegg som er i gang.**

Sysselmannen kan herunder stille de krav som er nødvendig for å sikre at turopplegget

- ikke medfører fare for personers liv eller helse,
- ikke skader, forsøpler eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødige forstyrrelse av mennesker eller dyreliv,
- tar hensyn til allmennhetens opplevelse av Svalbards villmark og lokalkultur,

- *ikke skader eller hindrer annen lovlig virksomhet eller er i strid med øvrige lover og forskrifter.*

Sysselmannen kan kreve at reisearrangør dokumenterer tilstrekkelig og relevant kunnskap om lokale forhold.

Sysselmannen kan i de tilfeller hvor krav i medhold av denne paragrafen ikke er oppfylt nedlegge forbud mot et planlagt turopplegg eller den videre gjennomføring av et turopplegg som er i gang.

Sysselmannen kan også nedlegge forbud mot et planlagt turopplegg eller den videre gjennomføringen av et turopplegg som er i gang dersom krav i eller i medhold av andre bestemmelser i turistforskriften ikke er oppfylt.

§ 10 – Klage på sysselmannens avgjørelser

Vedtak fattet av sysselmannen kan påklages til Justisdepartementet etter reglene i forvaltningsloven.

§ 11 – Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskrift eller forbud eller pålegg gitt i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år. Medvirkning straffes på samme måte.

§ 12 – Ikrafttredelse og endring

Denne forskrift trer i kraft fra 1. januar 1992.

Justisdepartementet kan endre denne forskrift.

Forskrift om leiropphold på Svalbard.

Fastsatt av Sysselmannen på Svalbard 27. juni 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 76. Merknader tilføyd 31. jan 2003.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. (formål)

Forskriftens formål er å regulere telting og leiropphold slik at det ikke forringer Svalbards tilnærmet uberørte miljø når det gjelder sammenhengende villmark, landskapselementer, flora, fauna og kulturminner, herunder å ivareta

- sikkerheten i forhold til isbjørn og
- allmennhetens opplevelse av villmark og lokalkultur.

§ 2. (virkeområde)

Forskriften gjelder for Svalbards landområder med sjøområdet ut til territorialgrensen.

Forskriften gjelder likevel ikke for områder som er særskilt regulert for telting eller leiropphold i medhold av arealplan.

Forskriften gjelder enhver som planlegger eller gjennomfører telting eller leiropphold i de områder som er nevnt i første ledd. Ved telting eller leiropphold som organiseres av reisearrangør i henhold til forskrift av 18. oktober 1991 nr. 671 om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard er reisearrangøren ansvarlig for at bestemmelsene i forskriften her blir fulgt.

Kapittel II. Tillatelse og meldeplikt

§ 3. (tillatelse)

Enhver som planlegger telting eller leiropphold utenfor planområdene og i planområder uten godkjent arealplan skal ha tillatelse etter svalbardmiljøloven § 57 når slik telting eller leiropphold inngår som et fast overnattingstilbud for allmennheten.

Søknad om slik tillatelse skal inneholde de opplysninger som kreves etter § 4 i forskriften her. Bestemmelsene i svalbardmiljøloven § 59 gjelder tilsvarende.

Søknaden behandles og avgjøres i henhold til bestemmelsene i svalbardmiljøloven kap. VII.

§ 4. (meldeplikt)

Enhver som planlegger telting eller leiropphold på samme lokalitet i en uke eller mer skal melde fra om dette til Sysselmannen. Meldingen skal sendes Sysselmannen senest tre uker før teltingen eller leiroppholdet skal påbegynnes.

Meldingen skal inneholde opplysninger om:

- hvilken lokalitet som planlegges brukt
- tidspunkt og varighet for oppholdet
- antall personer som skal oppholde seg i leiren
- type forlegning og plassering i terrenget.

Det skal i meldingen dessuten gjøres rede for hvordan sikkerheten i forhold til isbjørn, oppbevaring av matvarer, avfallshåndtering og sanitære forhold planlegges ivaretatt.

Melding er ikke nødvendig for telting eller leiropphold som krever tillatelse etter § 3.

Sysselmannen kan i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene i § 4, herunder fastsette andre bestemmelser om frister og innhold i melding.

§ 5. (endring av eller forbud mot telting eller leiropphold)

Sysselmannen kan kreve at meldte planer for telting eller leiropphold endres, herunder stille bestemte krav til utstyret, plasseringen og organiseringen av leiren, dersom han finner at dette kan:

- medføre fare for skade, slitasje eller annen forstyrrelse på fredete kulturminner, fauna, flora eller naturmiljøet for øvrig
- innebære fare for sikkerheten i forhold til isbjørn
- være i konflikt med målet om bevaring av Svalbards villmarkskarakter
- være til skade eller hinder for annen lovlig virksomhet
- være i konflikt med målet om å ivareta allmennhetens opplevelse av villmark.

Krav om endring av meldte planer kan også gjelde gjennomføring av telting eller leiropphold som er i gang, dersom det oppstår eller blir grunn til å frykte slik fare som nevnt i forrige ledd.

I særlige tilfelle kan Sysselmannen nedlegge forbud mot planlagt telting eller leiropphold eller den videre gjennomføringen av telting eller leiropphold som allerede er påbegynt.

Kapittel III. Plassering og rydding

§ 6. (plassering)

Telting eller leiropphold skal gjennomføres slik at skade eller slitasje på vegetasjon i størst mulig grad unngås. Telt og andre installasjoner skal så langt det er mulig legges på vegetasjonsfri mark.

§ 7. (avstand fra fritidshytter, bebodd bebyggelse og kulturminner)

Telting eller leiropphold er forbudt i en avstand av 100 meter fra fritidshytter og bebodd bebyggelse uten tillatelse fra eier eller den som på eiers vegne har rådighet over fritidshytte eller bebyggelse.

Innenfor sikringssonen rundt fredete kulturminner er telting, leiropphold, bålrensning og lignende forbudt. Sikringssonen er området rundt den synlige eller kjente ytterkant på et fast kulturminne i utstrekning 100 meter i alle retninger, om ikke Sysselmannen har fastsatt en annen avgrensning.

§ 8. (rydding)

Steiner, stokker og annet som brukes på teltduk, eller til bardunering, levegg, sitteplass eller bålrensning, samt andre installasjoner i forbindelse med leiroppholdet, skal ryddes og bringes tilbake der de ble funnet.

Alt utstyr og avfall skal fjernes når teltingen eller leiroppholdet avsluttes. Avfall må medbringes til godkjent avfallsmottak.

§ 9. (bålrensning)

Det skal ikke brennes bål på vegetasjonsdekket mark eller direkte på mark dekket av moldjord. Bålrensning skal ryddes og restene etter bålet skal så langt som mulig fjernes.

Kapittel IV. Isbjørnsikring

§ 10. (informasjon)

Enhver som gjennomfører telting eller leiropphold på Svalbard plikter å ha gjort seg kjent med informasjon og anbefalinger om nødvendige tiltak for å unngå fare for angrep fra isbjørn og for å kunne avverge angrep uten å skade eller avlive dyret.

§ 11. (tiltak for å unngå og eventuelt avverge angrep fra isbjørn)

Det er forbudt å lokke til seg, forfølge eller ved annen aktiv handling oppsøke isbjørn slik at den blir forstyrret eller det kan oppstå fare for mennesker eller isbjørn.

Det skal iverksettes nødvendige tiltak for å unngå fare for angrep fra isbjørn og for å kunne avverge et slikt angrep uten å skade eller avlive dyret.

Det skal være hensiktsmessige midler i leiren for skremming og jaging av isbjørn; for eksempel signalpistoler og -penner med blitzknall, signalskudd eller sirener. Midlene skal oppbevares lett tilgjengelig.

Ved telting eller leiropphold som krever tillatelse etter § 3 eller er meldepliktige etter § 4 skal området sikres med minst ett anerkjent hjelpemiddel for varsling av isbjørn; for eksempel snublebluss, vakthund eller organisert bjørnevakt.

Kapittel V. Straff og ikraftreden

§ 12. (straff)

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i forskriften her, eller forbud eller pålegg gitt i medhold av forskriften, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller det for øvrig foreligger særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 3 år anvendes.

Medvirkning straffes på samme måte.

§ 13. (ikraftreden)

Forskriften trer i kraft 1. juli 2002.

Merknader til de enkelte bestemmelser

Til § 1 (formål)

Paragrafen svarer i hovedsak til formålsbestemmelsen i svalbardmiljøloven § 1.

Første strekpunkt må ses i relasjon til bestemmelsene i forskriften kap. IV om isbjørnsikring og er tatt inn i forskriften for å understreke målsettingen om at telting eller leiropphold skal gjennomføres slik at konfrontasjoner med isbjørn unngås så vidt mulig.

Annet strekpunkt innebærer en samordning med formålsbestemmelsen i turistforskriften § 1 etter endring pr. 1. juli 2002. Punktet er tatt inn for å klargjøre at også telting eller leiropphold bør gjennomføres slik at det ikke forringer allmennhetens opplevelse av villmark og lokalkultur. Nærmere retningslinjer for hva som kan forringe allmennhetens opplevelse av villmark og lokalkultur må utarbeides, men et eksempel kan være at telt eller leir plasseres på attraktive steder til sjenanse eller hinder for allmenhetens friluftsliv. Et annet eksempel kan være at telt eller leir blir et fremmedelement i terrenget og virker visuelt skjemmende hvis de er store og det blir mange av dem i et åpent landskap.

Leirforskriften gis i medhold av svalbardmiljøloven og har som formål å sikre at telting og leiropphold skjer i samsvar med de rammer svalbardmiljøloven gir.

Leirforskriften regulerer imidlertid ikke uttømmende regulering av telting og leiropphold. For eksempel gir svalbardmiljøloven ikke hjemmel for å regulere forholdet til grunneiere på Svalbard slik enkelte høringsinstanser har etterlyst. Dette blir et privatrettslig forhold mellom grunneier og den enkelte som skal telte/slå leir. Som et utgangspunkt kan det imidlertid fastslås at allemannsretten også gjelder på Svalbard.

Til § 2 (virkeområde)

Stedlig virkeområde er Svalbards landområder og sjøområdet ut til territorialgrensen. Virkeområdet er det samme som for svalbardmiljøloven, jf. lovens § 2. Etablering av teltleirer ute på sjøisen er ikke vanlig, men i de tilfeller dette skjer vil disse omfattes av bestemmelsene i forskriften. Båter som fryses inne for å bebos om vinteren vil også omfattes av denne forskriften dersom de befinner seg innenfor territorialgrensen.

Det anses likevel ikke hensiktsmessig at forskriften gis anvendelse på område som er særskilt innredet for telting eller leiropphold i medhold av arealplan. På campingplass eller annen særskilt etablert leirplass i et planområde forutsettes eventuelle konflikter avklart i forbindelse med etablering av plassen og arbeidet med arealplanen.

Forskriften gjelder i utgangspunktet alle former for telting og leiropphold, uavhengig av størrelse og varighet. Den vil gjelde for så vel tilreisende som fastboende på Svalbard.

Bestemmelsene om meldeplikt i kap. II gjelder likevel bare for telting og leiropphold som er av en viss varighet. Kun opphold som strekker seg over mer en uke eller mer skal meldes.

Videre gjelder plikten til å søke tillatelse kun for telting og leiropphold som er ledd i et fast overnattingstilbud som retter seg mot allmennheten. Disse leirene, som etterlates i terrenget og fungerer som tilbud for turistgrupper, omtales gjerne som baseleirer. Det gjelder egne bestemmelser for slike leirer i henhold til svalbardmiljøloven § 57 første ledd bokstav c, og søknader om baseleirer vil behandles i henhold til kap. VII i svalbardmiljøloven. Plikten til å innhente tillatelse avløser dagens meldeplikt i henhold til naturvernforskriften § 6.

Kap. III og IV om plassering og rydding og om isbjørnsikring gjelder imidlertid for alle former for telting og leiropphold.

Forskriften retter seg mot enhver som gjennomfører telting eller leiropphold på Svalbard. Det vil således i utgangspunktet påhvile alle som deltar i telting eller leiropphold på Svalbard en plikt til å følge bestemmelsene i forskriften om f.eks. meldeplikt og isbjørnsikring. I de tilfeller hvor personer deltar i turopplegg i regi av reisearrangører, der denne organiserer turen og har ansvaret for deltakernes

sikkerhet i medhold av turistforskriften § 5 vil imidlertid også pliktene etter forskriften her påhvile reisearrangøren.

Til § 3 (tillatelse)

Som nevnt under merknaden til § 2 skal det for telting og leiropphold som er ledd i tilbud som retter seg mot allmennheten (såkalte « baseleirer ») søkes om tillatelse i henhold til svalbardmiljøloven § 57 første ledd bokstav c. Det er imidlertid i forskriften her vist til denne bestemmelsen og andre relevante bestemmelser som gjelder saksbehandlingen, slik at regelverket blir mest mulig oversiktlig for brukerne.

Sysselmannen har dessuten funnet det hensiktsmessig å utarbeide utfyllende bestemmelser for innholdet i søknader om etablering av slike leirer i forskriften her. I tillegg vil selvsagt bestemmelsen i svalbardmiljøloven § 59 om konsekvensvurdering komme til anvendelse.

Når det gjelder søknad om tillatelse til baseleirer fra reisearrangører antas at disse i praksis vil fremmes samtidig med melding om turopplegg i henhold til turistforskriften § 7 annet ledd.

Til § 4 (meldeplikt)

I utgangspunktet er det i svalbardmiljøloven ingen tidsfrist for å melde telting eller leiropphold. For å sikre en forsvarlig saksbehandling av telting og leiropphold av en viss varighet foreslås det i forskriften her en frist på 3 uker for å melde tiltaket.

I annet ledd er det satt opp en del opplysninger som må foreligge i en melding/søknad. Innmeldte opplysninger vil ikke være til hinder for at disse kan avvikes i spesielle tilfeller. For eksempel kan det bli nødvendig å flytte telt eller leir på kort varsel. Likedan kan det bli aktuelt å oppholde seg på samme sted over et lengre tidsrom enn antatt f.eks. fordi man blir liggende værfast.

Til § 5 (endring av eller forbud mot telting eller annet leiropphold)

Krav om endringer kan være aktuelt der Sysselmannen ut fra lokal kunnskap og erfaring mener at den planlagte leiren kan utgjøre en belastning på eller på annen måte være i konflikt med kulturminner (inkl. ikke-fredete kulturminner), flora eller fauna eller med målet om å bevaringen av Svalbards villmarkspreget. Det kan også være aktuelt å endre plasseringen for å unngå kjente trekkruter for isbjørn. I de fleste tilfeller vil det kun være aktuelt med mindre justeringer når det gjelder valg av lokalitet eller materialer.

Særlige tilfeller som kan utløse forbud mot telting eller leiropphold kan for eksempel være tilstedeværelse av isbjørn, funn av nye kulturminner eller spesielle værforhold som øker faren for tråkk og slitasjeskader på vegetasjon og jordsmonn.

Til § 6 (plassering)

Det kan være vanskelig å finne helt vegetasjonsfri mark. Bestemmelsen legger opp til at den enkelte ved skjønn vurderer den valgte lokaliteten og tar de nødvendige hensyn. Med den sparsomme og sårbare vegetasjonen som finnes mange steder på Svalbard er det viktig at telt eller andre installasjoner på vegetasjonsdekket mark unngås. Flere leirplasser har en beliggenhet som gjør at de vil bli brukt gjentatte ganger. Ved ukritisk plassering av leiren i forhold til vegetasjonsdekket vil det derfor være fare for slitasje på leirområdet over tid.

Til § 7 (avstand fra fritidshytter, bebodd bebyggelse og kulturminner)

I første ledd er det gitt en konkret avstandsgrense for plassering av telt eller leir i forhold til fritidshytter og bebodd bebyggelse i tilfeller der det ikke foreligger tillatelse fra eier eller den som på eiers vegne har rådighet over fritidshytte eller bebyggelse. Bestemmelsen skal bidra til å unngå at telting og leirslaging forstyrrer beboernes fred eller på annen måte er til sjenanse.

Annet ledd er i hovedsak en gjentakelse og presisering av bestemmelsen i svalbardmiljøloven § 42 annet ledd. Her er det slått fast at det ikke er tillatt å sette opp telt, brenne bål eller lignende innenfor sikringssonen rundt fredete faste kulturminner. Sikringssonen er i henhold til § 39 i svalbardmiljøloven den sonen som hører til automatisk fredede faste kulturminner. Hvilke kulturminner dette gjelder følger av § 39. Dette er:

- faste kulturminner fra 1945 eller tidligere,
- spor etter menneskegraver av alle slag, herunder kors og andre gravmarkeringer, samt bein og beinrester i og på markoverflaten og skjelettresten på slakteplasser for hvalross og hval, og i forbindelse med selvskudd for isbjørn, uavhengig av alder.

Sikringssonen er i utgangspunktet på 100 meter i alle retninger fra den synlige eller kjente yttergrensen på et fast kulturminne, men Sysselmannen kan også fastsette en annen avgrensning.

Til § 8 (rydding)

På Svalbard går nedbryting og gjenvekst sakte og lite vegetasjon og ofte åpent landskap fører til at etterlatenskaper på leirplasser vil ligge lenge og være lett synlige. Hvis ikke leirplassene ryddes skikkelig etter bruk vil selv små tiltak i form av sitteplasser, bålplasser mv. prege lokaliteten over lang tid. Allerede i dag kan en mange steder se rester etter leirplasser i terrenget. Dette forstyrrer opplevelsen av en uberørt villmark.

Annet ledd er ment å ivareta bestemmelsen i svalbardmiljøloven § 71 og fastslår at ingen må etterlate avfall ute i naturen, men bringe det med seg til godkjent avfallsmottak.

Til § 9 (bålplass)

Se kommentarene til utkastet til § 9. Bålplasser kan i tillegg skade jordsmonn og vegetasjon direkte.

Til § 10 (informasjon)

Erfaringer fra etterforskning av saker hvor isbjørn er skutt i nødverge viser at det ofte er liten tvil om nødverge akkurat da skuddene falt, men at det i forkant av den konkrete situasjonen ofte er gjort for lite for å hindre angrep fra isbjørn, og/eller for å avverge angrep uten ta livet av dyret. Slike situasjoner oppstår ofte på grunn av liten erfaring med isbjørn og mangelfull kjennskap til dens adferd. Å skaffe seg kunnskap om isbjørn, hvordan man skal opptre i forhold til den er derfor viktig. Det er også en forutsetning for teltning og leiropphold på Svalbard at man er kjent med aktuelle varslings- og skremmemidler og er i stand til å bruke disse.

Sysselemanden vurderte om det var tilstrekkelig med informasjonstiltak på dette området, uten å regulere forholdene i en forskrift. Man kom imidlertid fram til at det er behov for klare pliktregler for blant annet å kunne ha et bedre vurderingsgrunnlag i forhold til nødvergebegrepet dersom personer har avverget angrep fra isbjørn ved å avlive den.

Til § 11 (tiltak for å unngå og eventuelt avverge angrep fra isbjørn)

Hovedhensikten med denne bestemmelsen er å unngå angrep fra isbjørn og dermed å unngå situasjoner der det må foretas en avveining mellom sikkerheten for mennesker og hensynet til isbjørnen.

Av informasjonshensyn er det tatt inn en henvisning til svalbardmiljøloven § 30 fjerde ledd som fastslår at ingen må lokke til seg, forfølge eller ved annen aktiv handling oppsøke isbjørn slik at den blir forstyrret eller det kan oppstå fare for mennesker eller isbjørn.

Det er et generelt krav - for alle typer leirer og uavhengig av varighet at det skal iverksette nødvendige tiltak for å unngå fare for angrep fra isbjørn og for å kunne avverge angrep uten å skade eller avlive dyret. Om disse pliktene er oppfylt vil blant annet inngå i vurderingene i ettertid dersom isbjørn er skutt i påstått nødverge. Eksempel på tiltak som forebygger angrep er oppbevaring av søppel og matvarer i god avstand fra leirplassen. Eksempler på tiltak for å avverge angrep er bruk av hjelpemidler for å skremme unna isbjørnen dersom den likevel har oppsøkt leiren.

Etter tredje ledd er det et krav om at det i alle leirer skal være hensiktsmessige midler for å skremme og jage isbjørn som oppsøker leiren. Det finnes mange forskjellige midler for skremme og jage isbjørn, og ulike isbjørner kan dessuten ha ulike tålegrenser og ulike reaksjoner når det gjelder de enkelte midlene. Det er viktig å merke seg at kun ett tilgjengelig skarpt skytevåpen som oftest vil være utilstrekkelig med tanke på å gjøre det som er mulig for å skremme og jage isbjørn. For skremming og jaging av isbjørn kan signalpistoler og -pennar med blitsknall, signalskudd, eller sirener være egnede virkemidler.

I baseleirer (§ 3) og leirer som skal ligge på samme sted i en uke eller mer (§ 4) er det i fjerde ledd satt krav om at leiren skal sikres med minst ett anerkjent hjelpemiddel for varsling av isbjørn. Eksempler på de vanligste hensiktsmessige midlene for varsling av isbjørn er snublebluss, organisert isbjørnvakt eller vakthund.

Ved etablering av kortvarige leirer blir det imidlertid opp til den enkeltes skjønn og kunnskap om de føler det er nødvendig med varslingssystemer. Sjansen for isbjørnbesøk øker jo lenger et leiropphold varer, ut fra både sjansen for at en bjørn tilfeldig kan vandre forbi og ikke minst spredning av lukt. Lengre leiropphold vil medføre større spredning av lukt fra matlaging, matforråd og ikke minst avfall enn en leir som kun varer en natt. Plassering av leiren vil selvsagt også i stor grad påvirke sjansen for isbjørnbesøk.

Til § 12 (straff)

Straffebestemmelsen er en gjentakelse av straffebestemmelsen i svalbardmiljøloven § 99.

Til § 13 (ikrafttreden)

Forskriften trer i kraft samme dato som svalbardmiljøloven, dvs. 1. juli 2002.
